

WP2 SZAKIRODALMI ÁTTEKINTÉS

Task₁ Subtask₂ MAGYARORSZÁGI KLÍMAMODELLEK

Projektünkben fontosnak tartjuk a magyarországi klímamodellek áttekintését és rendszerezését, az eredmények számbavételét. Hazai környezetre alkalmazva a klímamodellezés magyarországi adaptációi adják azt az alapot, amelynek outputjaira támaszkodva a gazdasági és társadalmi hatások előrejelzése megoldandó feladatunk.

A részfeladat a Magyarországon futtatott klímamodellekről ad áttekintést, bemutatja a modellfuttatások legfontosabb eredményeit, a 2021-2050, illetve a 2071-2100 közötti időszakra, a hangsúlyt a 2050-ig tartó intervallumra helyezve.

A nemzetközi és ennek megfelelően a hazai klímamodellek kiinduló lépése az IPCC jelentése (jelen esetben a 2007-es 4. sz. jelentés) az emissziós forgatókönyvekről (SRES), amelynek keretében valójában az antropogén tevékenység mértékét igyekeznek megbecsülni. A felvázolt forgatókönyvek közül

a hazai klímamodellek elsősorban az A1B scenáriót veszik alapul, amely egy közepesen optimista becslést jelent, gyors gazdasági növekedéssel, a globális népesség kezdetben növekvő, majd csökkenő számával, illetve a fosszilis és a nem fosszilis energiaforrások felhasználása közötti egyensúllyal.

A részfeladat fő célkitűzése a nemzetközi adaptáció alapján Magyarországon lefuttatott klímamodellek bemutatása, a fontosabb eredmények összefoglalása.

D2.6 - Európai tapasztalatok a társadalmi-gazdasági modellezésben (A teljes tanulmány előzetes változata a honlapon olvasható.)

Célok

A részfeladat célja, hogy képet kapjunk azokról a társadalmi-gazdasági modellekről, amelyek hosszú távon előrevetítik Európa társadalmi és gazdasági folyamatait. Olyan módszereket és indikátorokat említünk, amelyek jelen projekt során a modellezési folyamatokat segíthetik. Ugyanakkor a tanulmány terjedelme nem engedi, hogy ezek a modellek teljeskörűen és mélyrehatóan elemzés alá kerüljenek. A tanulmány azonban utal a legfontosabb módszertani szempontokra, és arra, hogy a vizsgált előrejelzések milyen eredményeket irányoznak elő. Jelen tanulmánynak nem célja, hogy a klímaváltozás hatását vizsgálja a társadalmi-gazdasági modellezések európai gyakorlatában, ugyanakkor említést érdemel az a tényező, hogy a vizsgált szakirodalmak (gyakran uniós szintű stratégiai dokumentumok) nem, vagy csak kis mértékben számolnak a klímaváltozás hatásaival. Természetesen, ahol a vizsgált modellekben említésre kerül a klímaváltozás, ott a tanulmány ezt külön jelzi.

Következtetések

Ami a demográfiai modelleket és előrejelzéseket illeti, a vizsgált szakirodalmak, kutatási projektek különböző eredményeket mutattak. Az egyes jelentések még abban sem értenek teljeskörűen egyet, hogy Európa lakossága a jövőben növekedni vagy csökkenni fog (pl. Ageing Report – DEMIFER projekt).

Abban azonban a vizsgált szakirodalmak egyetértenek, hogy az elöregedés folyamata fel fog gyorsulni, és az aktív, munkaképes korosztály körében drasztikus csökkenés várható, ami kiemelt probléma a gazdasági

versenyképesség és a szociális jóléti rendszerek sérülékenysége szempontjából. Területi szintre vetítve a demográfiai folyamatok sok esetben már most is jelentős regionális különbségeket mutatnak, és a jövőben várhatóan ez tovább fog erősödni. Bár összességében Európa népessége elöregedő, ez nem igaz a metropolisztérségekre, nagyvárosi régiókra és a tengerparti övezetekre.

A régiók közötti különbségek nemcsak a demográfiai, hanem a gazdasági előrejelzésekben is megmutatkoztak. A jövő gazdaságára vonatkozóan Európa szempontjából a régiók közötti kohézió kulcsfontosságú kérdés lesz. A 2020-as stratégia megvalósulása kérdéses, főként azért, mert Európa egyes régiói között szinte lehetetlen olyan mutatót találni, amelyben ne lennének nagyok a különbségek. Éppen ezért a különbségek kiegyenlítésére kiemelt figyelmet kell fordítani.

A globális, externális hatások, mint például a globális klímaváltozás átrendezhetik a korábbi népességkoncentrációkat, a népesség új területi eloszlását eredményezheti. A klímaváltozás szempontjából a legsérülékenyebb régiók a tengerparti régiók, a nagyvárosok és a magashegységi területek lehetnek. A jövőben a klímaváltozás negatív hatásai miatt várhatóan egyes régiók népességcsökkenéssel, míg más régiók népességnövekedéssel számolhatnak.

A döntéshozóknak ezekre a jövőben várható hatásokra fel kell készülniük és a regionális sajátosságoknak megfelelő válaszokat, adaptációs stratégiákat kell kidolgozniuk.

KONFERENCIA-RÉSZVÉTELEK

Czirfusz Márton 2015. augusztus 19. és 23. között részt vett a Fourth Global Conference on Economic Geography rendezvényen, Oxfordban. A konferencia a Mapping Economies in Transformation alcímet viselte, és fontos elméleti tanulságokkal szolgált a "Magyarország hosszú távú társadalmi és gazdasági fejlődési pályájának előrejelzése" projekt elméleti vonatkozásáról, a környezeti kérdések vizsgálatáról a gazdaságföldrajzban és általánosságban a területi kutatásokban. További információ: <http://www.gceg2015.org/>

2015. augusztus 27-én és 28-án Kecskeméten került megrendezésre a Gazdálkodás és Menedzsment Tudományos Konferencia. A rendezvény "Környezettudomány és vízgazdálkodás" szekciójában a projekt munkatársai közül Hoyk Edit, Uzzoli Annamária és Tóth Marcell is tartott egy-egy előadást. További információ: <http://konferencia.kefo.hu/>

2015. szeptember 3. és 5. között Miskolc lesz a házigazdája a magyarországi közgazdász szakmai legnagyobb éves eseményének, az 53. Közgazdász-vándorgyűlésnek. A konferencia "Új klímagazdaság" szekciójában Lados Mihály fogja képviselni a "Magyarország hosszú távú társadalmi és gazdasági fejlődési pályájának előrejelzése" projektet.

Az "Új klímagazdaság" szekció programja:

Elnök: Kerekes Sándor egyetemi tanár, Kaposvári Egyetem, BCE, az MKT Környezetgazdasági Szakosztályának elnöke

14.00–15.15 Előadások

Tóth L. Ferenc egyetemi docens, klímaszakértő, Budapesti Corvinus Egyetem

Globális klímagazdaságtan és -politika a 2015-ös ENSZ-konferencia előtt

Pogátsa Zoltán egyetemi docens, Nyugat-Magyarországi Egyetem

A globális klímaváltozás és a globális gazdasági rend szoros összefüggése

Dale A. Martin elnök-vezérigazgató, Siemens Zrt., a Német-Magyar Ipari és Kereskedelmi Kamara elnöke

Innováció és fenntarthatóság a Siemensnél

15.30–16.15 Előadások

Gyalai-Korpos Miklós innovációs menedzser, Climate-KIC Közép-magyarország Régió

Innováció és fenntarthatóság – a Climate-KIC eszközei

Kerekes Sándor egyetemi tanár, Kaposvári Egyetem, BCE, az MKT Környezetgazdaságtani Szakosztályának elnöke

Jó lehet-e a gazdaságnak, ami árt a Földnek?

16.15–17.30 Kerekasztal-beszélgetés

Moderátor: Kerekes Sándor egyetemi tanár, Kaposvári Egyetem, BCE, az MKT Környezetgazdaságtani Szakosztályának elnöke

Részvevők: Gyalai-Korpos Miklós (Climate-KIC), Kókai Péter (MIHŐ Miskolci Hőszolgáltató Kft.), Lados Mihály (MTA KRTK RKI); Lukács András (Levegő Munkacsoport), Dale A. Martin (Siemens Zrt.), Pogátsa Zoltán (Nyugat-magyarországi Egyetem), Tóth L. Ferenc (BCE)

IMPRESSZUM

Kiadja az MTA KRTK Regionális Kutatások
Intézete

Felelős kiadó: Fazekas Károly főigazgató

Szerkesztette: Czirfusz Márton

Olvasószerkesztő: Baranyai Annamária

Tördelés: Tóth Marcell

Cikkek: Czirfusz Márton, Honvári Patrícia,
Hoyk Edit, Tóth Marcell, Uzzoli Annamária

KAPCSOLAT:

MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi
Kutatóközpont

Czirfusz Márton kutatásvezető

czirfusz@rkk.hu

<http://nater.rkk.hu>

A projekt az Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz program keretében, izlandi, liechtensteini és norvégiai támogatásból valósul meg.

Alapkezelő: Közép és Kelet-Európai Regionális Környezetvédelmi Központ

Kedvezményezett: Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaság- és Regionális Tudományi
Kutatóközpont

A projekt időtartama: 2015. május 5. - 2015. december 31.

A projekt költségvetése: 174,6 ezer euró.

REGIONAL ENVIRONMENTAL CENTER